

Έρωτα, Φύση, Φως, Ζωή, τραγουδάει ο Σολωμός στους «Ελεύθερους Πολιορκημένους», μέσα στο σκοτάδι της Σκλαβιάς, την Ελπίδα της Ελευθερίας και της Ανάστασης. Αυτά που συνθέτουν τη μεγαλύτερη γιορτή των Ελλήνων: Το Πάσχα, τη Λαμπρή, το θριάμβο του Φωτός, το θαύμα της γονιμότητας, το θάμπος των χρωμάτων, όπου όλα λαμπροφορούνε. «Κάθε Λαμπρή και Πασχαλιά που ο θάνατος πεθαίνει...». Γιορτή θριαμβική της ζωής πάνω από όλα της Ορθοδοξίας, κυρίως και σχεδόν καθαρά ελληνική, που ίσως χάρη σε αυτές τις ιδιαιτερότητες, διατηρεί μέχρι σήμερα έναν χρακτήρα πιο γνήσιο από τις εορτές των Χριστουγέννων, που έχουν μεταλαχτεί σε σύμπτωμα καταναλωτικής σχίζοφρονειας.

ΤΟ ΠΑΣΧΑ είναι μια πρόκληση στο θάνατο. Καθώς στη πατρίδα ο χειμώνας τελειώνει, μαζί με τη Μεγάλη Σαρακοστή, η φύση ξαναγεννιέται, ο Λάζαρος ανασταίνεται. Ανάμεσα στις κίτρινες μαργαρίτες, στις κόκκινες παπαρούνες του πάθους, στις μωβιές πασχαλιές, μέσα στις ευωδίες των λουλουδιών, ο Χριστός ξαναφέρνει στη ζωή τον αγαπημένο Του φίλο. Αυτή είναι η πρώτη Ανάσταση, πανανθρώπινη, προάγγελος της Μεγάλης, της Θεϊκής Ανάστασης. Είναι πολύ γνωτό το ποίημα του εθνικού μας ποιητή Διονυσίου Σολωμού «Η ημέρα της Λαμπρής». Μια επίκαιρη σύνθεση, με έξοχες παραστατικές εικόνες της Ανάστασης χαράς και της Αγάπης, που ανασταίνεται μέσα από το φως που χύνουν οι λαμπάδες: «Όλοι μικροί μεγάλοι, ετοιμαστείτε μέσα στις εκκλησιές τις δαφνοφόρες, με το φως της χαράς συμμαζωχτείτε, ανοίξετε αγκαλιές ειρηνοφόρες, μπροστά στους Αγίους

απόψεις

Γράφει η Δέσποινα Μπαχά

και φιληθείτε».

ΠΑΣΧΑΛΙΑ χωρίς κόκκινα αυγά για μας τους Έλληνες δεν έχει χρώμα. Γι' αυτό τη Μεγάλη Πέμπτη οι νοικοκυρές βάφουν τα κόκκινα αυγά και συχνά βάφουν και ένα ρουχαλάκι ή μια κορδέλα που τα κρατάνε για φύλαχτο. Βαμμένα αυγά παίρνουν μαζί τους όταν πηγαίνουν στην Ανάσταση για να τα τσουγκρίσουν μόλις ακουστεί το «Χριστός Ανέστη». Το τσούγκρισμα των αυγών είναι απαραίτητο στοιχείο της γιορτής, παιχνί-

βος αναπαριστάνει την ταραχή που επικράτησε στον Αδη όταν κατέβηκε εκεί ο Χριστός. Συνάμα, έχει σκοπό να τρομάξει τους δαίμονες του Κάτω Κόσμου και να τους κάνει να σκορπίσουν. Η αλήθεια είναι ότι μετά τα μοιρολόγια και τις ψαλμωδίες, τους χαμηλόφωνους θρήνους στη σγαλιά της ανοιξιάτικης πατρίδας μας νύχτες, ο θρόνβιος αποτελεί τη λυτρωτική εκτόνωση.

ΚΟΡΥΦΑΙΑ στιγμή της Εβδομάδας των Παθών είναι η περιφορά του

Πάσχα Ελλήνων Πάσχα

δι αλλά και μαγικό, γιατί εμμέσως δείχνει τον πιο δυνατό. Ενώ ο πατροπαράδοτος σουβλιστός οιβείας σκορπίζει τις λιχουδιάρικες μυρωδιές του σε όλη τη γύρω φύση. Ένα άλλο τυπικό χρακτηριστικό της Πασχαλιάς των Ελλήνων είναι η δημιουργία θορύβου. Μόλις τελειώσει η Ανάσταση γίνεται «Ανάστα ο Θεός». Αν και οι υπερβολές στις κροτίδες, στα βαρελότα και στα πυροτεχνήματα κάνουν σήμερα το έθιμο ενοχλητικό και συχνά επικίνδυνο, όμως η καταγωγή του είναι παμπάλαια και η σημασία του μαγική και εξοριστική.

Επιταφίου, που συμφιλιώνει τους θυητούς με το θάνατο. Ανθοστολισμένος από τα κορίτσια, μοιρολογημένος από τις γυναίκες, εξαγνίζει τον τόπο από όπου περνά. Μπροστά του, οι άνθρωποι με τα πένθιμα κεριά στο χέρι, οι τραγικές μανάδες με τόσους λεβέντες χαμένους στον πόλεμο, αναθυμούνται τους πεθαμένους τους και έχουν γίνει ανάμνηση και λουλούδια. «Ω! Γλυκύ μου έαρ, γλυκύτατόν μου τέκνον που έδυ σου το κάλλος»; Μέχρι ποιν λίγα χρόνια, πολλές γυναίκες κρατούσαν μαζί με το κερί και ένα κεσεδάκι όπου είχαν φροντίσει να

φυτέψουν σπόρους που βλαστάνουν και μαραίνονται το ίδιο γρήγορα, μακρινός απόχης των «Κήπων του Άδωνη» στις τελετές της ύστερης αρχαιότητας προς τιμή της ταφής και της ανάστασης του νεαρού Άδωνη. Τέλος, το σκοτάδι πριν από το φως και το «Δεύτε λάβετε φως εκ του ανεσπέρου φωτός» ως προετοιμασία της Ανάστασης. Η λατρεία του φωτός που χαρακτηρίζει την Ελληνική Πασχαλιά και εκφράζεται με τα «Αγιοταφίτικα» κεριά, τις λαμπάδες, τα φαναράκια, τη μεταφορά του στο σπίτι, το κάψιμο του Ιούδα, είναι η πεμπτουσία της Λαμπρής ως άρνησης του Θανάτου και κατάφασης της Ζωής.

ΣΤΗ ΛΑΪΚΗ φαντασία, η φύση ολόκληρη συμπάσχει στο μαρτύριο του Χριστού. Αν για τους αρχαίους οι κόκκινες ανεμώνες γεννήθηκαν από το αίμα του λεγόμενου Άδωνη, για τους Νεοέλληνες οι παπαρούνες βάφτηκαν κόκκινες από το αίμα του Εσταυρωμένου όταν Τον λόγχισαν οι στρατιώτες. Ωστόσο, η φύση όχι μόνο συμπάσχει, αλλά συμμετέχει στην Αναστάσιμη χαρά. Χοροί της Λαμπρής στο ύπαιθρο, κούνιες, με τα αγόρια να κουνάνται τις κοπέλες μεταδίδοντας ολόγυρα την έξαψη και τη λάμψη του έρωτα, που γονιμοποιεί και ανασταίνει τη φύση, συμπόσια με σουβλιστά αρνιά, παιχνίδια μετά την «Αγάπη». Τη Τρίτη η γιορτή των Αγίων Ραφαήλ Νικολάου και Ειρήνης, την Πέμπτη η γιορτή του Άι – Γιώργη του δρακοχαλαστή και την Παρασκευή η γιορτή της Ζωοδόχου Πηγής, του νερού της Ζωής που εξαγνίζει κάθε κακό, καλούν τους ανθρώπους να ανοίξουν «αγκαλιές ειρηνοφόρες», να φιληθούν «γλυκά χειλή με χειλη», γιατί «Γλυκιά η ζωή και ο θάνατος μαυρίλα».

Η Φέτα Είναι Ελληνική
Ελληνική Φέτα Είναι Η

DODONI
DODONI AUTHENTIC FETA

Ψάξτε για την σφραγίδα

αυθεντικότητας

σε όλα τα καλά
παντοπωλεία και
στα σούπερμαρκετς